

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Antonína Koukala a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobkyně K. B.**, zastoupené JUDr. Stanislavem Krejčím, advokátem se sídlem Vlhká 14, Brno, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, Praha 5**, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 24. 5. 1999, vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 33 Ca 234/1999, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 8. 2002, č. j. 33 Ca 234/1999 – 74,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované označeným v záhlaví tohoto rozsudku zamítla žalovaná žádost žalobkyně o plný invalidní důchod, neboť podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Uherském Hradišti ze dne 14. 5. 1999 není plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 55 %. Žalobkyně v opravném prostředku podaném soudu podle právní úpravy platné a účinné do 31. 12. 2002 popisovala své zdravotní obtíže a navrhla, aby soud zrušil napadené rozhodnutí žalované a vrátil jí věc k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 12. 8. 2002, č. j. 33 Ca 234/1999-74 potvrdil rozhodnutí žalované a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku poukázal na to, že v přezkumném soudním řízení si vyžádal posudek a doplňující posudky posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Podle posudku této komise, jeho doplnění a dalším doplnění po zrušení původního rozhodnutí soudu soudem odvolacím, není žalobkyně plně invalidní, protože příčina jejích kolapsových stavů netkví

v organické poruše a psychiatrický nález rovněž nepotvrdil závažnou duševní poruchu. K datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí ze dne 24. 5. 1999 nebylo příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně epileptické onemocnění, ale příčinou kolapsových stavů je po opakovaném interním a neurologickém vyšetření vegetativní labilita. Soud po provedení řady důkazů vzal za prokázané, že se u žalobkyně nejedná o plnou invaliditu, jedná se o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který nevyžaduje vytvoření zcela mimořádných podmínek pro výkon soustavné výdělečné činnosti, ale snižuje její schopnost soustavné výdělečné činnosti o 55 %. Vzhledem k tomu, že je třeba k přiznání plné invalidity poklesu uvedené činnosti nejméně o 66 %, soud rozhodnutí žalované potvrdil a poučil žalobkyni, že pokud se její zdravotní stav po vydání napadeného rozhodnutí zhoršuje, je zapotřebí si podat novou žádost o plný invalidní důchod a v novém řízení mohou být zhodnoceny případné další lékařské nálezy vydané po 24. 5. 1999, tj. po datu vydání napadeného rozhodnutí žalované.

Vzhledem k tomu, že o odvolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně nerozhodl Vrchní soud v Olomouci do 31. 12. 2002, bylo odvolací řízení podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) zastaveno. Žalobkyně využila možnosti dané jí ustanovením § 129 odst. 3 s. ř. s. a podáním podaným na poštu dne 3. 1. 2003 (tj. v zákonné lhůtě do 31. 1. 2003) si podala kasační stížnost z důvodů nesprávného zhodnocení důkazů a nesprávného právního hodnocení (§ 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.).

V kasační stížnosti žalobkyně namítá, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný, neboť na základě nepravdivého a nezákonného znaleckého posudku a jeho dodatků (s jeho závěry žalobkyně v kasační stížnosti polemizuje) nebyl zjištěn skutečný zdravotní stav žalobkyně a proto soud vydal nezákonný a nespravedlivý rozsudek. Žalobkyně poukázala na to, že v souladu s čl. 30 Listiny základních práv a svobod měl soud v souladu s přirozeným právem, které je součástí českého právního řádu, předběžně přiznat žalobkyni přiměřené hmotné zabezpečení do doby než žalovaná zjistí skutečný zdravotní stav žalobkyně. Žalobkyně též poukázala na to, že podle posudku ortopeda ze dne 24. 2. 2003 má viditelnou ortopedickou vadu, která nebyla při posuzování stupně invalidity vzata v úvahu. Závěr posudkové komise je podle žalobkyně zcela neobjektivní a komise je podjatá, protože posudková komise je zřízena Ministerstvem práce a sociálních věcí, tedy ústředním orgánem státní správy, který řídí činnost České správy sociálního zabezpečení. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení.

Kasační stížnost žalobkyně není důvodná.

Stěžovatelka namítá, že krajský soud nesprávně právně zhodnotil danou věc (důvod kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), přičemž tento důvod spatřuje v tom, že jí nebylo soudem přiznáno dostatečné zabezpečení do doby zjištění jejího skutečného zdravotního stavu. Nejvyšší správní soud pak v absenci takového rozhodnutí soudu žádné pochybení v právním hodnocení neshledal, neboť z žádného právního předpisu taková možnost či povinnost pro soud nevyplývá. V ustanovení čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je zakotveno právo na přiměřené hmotné zabezpečení v případě nezpůsobilosti k práci, tj. v případě této objektivně zjištěné nezpůsobilosti, nikoliv však poskytování takového plnění tomu, kdo o něj žádá a u něhož nebyla dosud uvedená nezpůsobilost objektivně zjištěna, nebo – což je případ žalobkyně – u něhož bylo zjištěno, že není plně invalidní a tudíž nemá nárok na plnění jako ti, kteří byli plně invalidními shledáni. Pokud se žalobkyně odvolává na přirozené právo, nelze ani z tohoto práva dovodit

nárok žadatelů o plný invalidní důchod, aby jim byla tato dávka (resp. jiné plnění poskytované ze stejného důvodu) poskytována do doby, než bude zjištěno, zda jsou plně invalidní. Přirozené právo je právem existujícím nezávisle na státu. Jde o soubor určitých právních hodnotových principů nebo obecných právních norem se silným hodnotovým významem (přirozené právo v objektivním smyslu) nebo na základě určitých axiologických východisek zdůvodňované požadavky žádoucího chování (přirozené právo v objektivním smyslu). Toto právo je chápáno jako neměnné – nehistorické. Představy o spravedlivém a správném obsahu práva se však ukázaly nikoliv neměnné, nýbrž proměnlivé v proudu času. V zavedených demokraciích našlo přirozené právo výraz i v právu psaném – pozitivním. V dané věci je podle názoru Nejvyššího správního soudu právní úprava přiznávání invalidních důchodů v souladu s přirozenoprávním chápáním pomoci osobám nezpůsobilým k práci.

Další stěžovatelkou uplatněný důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tj. tvrzení, že podstata věci, z níž krajský soud vycházel, nemá oporu ve spisech a je s nimi dokonce v rozporu, stěžovatelka spatřuje v tom, že podle jejího názoru jsou znalecké důkazy provedené neobjektivní a nevystihují její skutečný zdravotní stav, který jí podle jejího názoru nedovoluje pracovat. Nejvyšší správní soud vytýkaný rozpor neshledává. Krajský soud vycházel v dané věci ze znaleckého posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí a jeho doplňků, uvedená komise se dostačujícím způsobem vypořádala s charakterem onemocnění žalobkyně. Krajskému soudu pak nelze vytýkat, že bez příslušných medicínských znalostí nepolemizoval s – i podle názoru Nejvyššího správního soudu – úplným a přesvědčivým závěrem znaleckého posudku uvedené posudkové komise, že bylo spolehlivě prokázáno, že žalobkyně k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované podmínky plně invalidity ve smyslu ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb. nesplňovala a pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven podle shora uvedených právních předpisů na 55 %. V dalším Nejvyšší správní soud odkazuje na správné a vyčerpávající odůvodnění rozhodnutí krajského soudu.

Pokud jde o námitky případné podjatosti posudkových komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, kteréžto ministerstvo „řídí činnost“ žalované, Nejvyšší správní soud odkazuje na nálezy II. senátu Ústavního soudu ze dne 1. 11. 1995 zn. II ÚS 92/95, jímž Ústavní soud ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. neshledal jako protiústavní. S ohledem na uvedený nálezy Ústavního soudu sama o sobě skutečnost, že zdravotní stav posuzovala uvedená komise nemůže být proto důvodem úspěšné námitky podjatosti. Ničím nepodložené tvrzení žalobkyně uvedené v kasační stížnosti o tom, že znalecké posudky postihují žalobkyni, nejsou objektivní a řídí se subjektivním zájmem nepřiznat jí plný invalidní důchod, samo o sobě nemůže zpochybnit závěr posudkové komise.

Jak již správně žalobkyni poučil krajský soud, pokud došlo po datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované ke zhoršení jejího zdravotního stavu, je třeba, aby si podala novou žádost o plný invalidní důchod. V novém řízení pak může být zohledněn i žalobkyni v kasační stížnosti avizovaný nový znalecký posudek znalce ortopeda vydaný po rozhodnutí krajského soudu, neboť Nejvyšší správní soud k tomuto posudku nemůže přihlížet s ohledem na ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. podle kterého nelze v řízení o kasační stížnosti přihlížet ke skutečnostem uplatněným po vydání napadeného rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že podle názoru Nejvyššího správního soudu je kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu správný, kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. tak, že úspěšná žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů nepřísluší a žalované v dané věci ze zákona náhradu nákladů nelze přiznat.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2004

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu